

Endrede krav til årsberetning for 2017

Kravet for små foretak til å lage årsberetning er opphevet.

På tampen av 2017 kom mange endringer som får betydning for selskapenes årsberetning allerede for regnskapsåret 2017. Den største var at små foretak fikk opphevet kravet til årsberetning.

Statsautorisert revisor
Ruben Bjerketveit
Den norske revisorforening

Små foretak

Lovendringen i regnskapsloven opphevet kravet for små foretak til å lage årsberetning. Små foretak som ønsker å lage en årsberetning etter regnskapsloven, må derfor følge regnskapsreglene for øvrige foretak. Små foretak må gjerne fortsatt lage sin egen «årsberetning» som ikke følger regnskapsloven, men den er da uten selvstendige innholdskrav. Det er frihet til hvordan den benevnes, hva den konkret inneholder, om den skal sendes til regnskapsregisteret sammen med årsregnskapet og om eller hvem som eventuelt skal underskrive den.

Henvi­sing til årsberetning i andre lover

Lovgivers intensjon har vært å fjerne kravet til årsberetning for alle små foretak. Andre lover har ikke blitt konsekvensjustert i tråd med endringen, men det endrer ikke på regnskapslovens utgangspunkt om at små foretak ikke har krav til å utarbeide årsberetning. Konsekvensjustering er for eksempel ikke gjort i blant annet selskapsloven, burettslagslova og samvirkelova. Slike små foretak er fritatt fra plikten til å utarbeide årsberetning selv om de aktuelle lovenes ordlyd indikerer noe annet.

Små foretak og disponering av årets resultat

I det tidligere lovkravet om årsberetning for små foretak var det adgang til enten å vise forslag til anvendelse av overskudd eller dekning av tap (disponeringen) i årsberetningen eller årsregnskapet. Dette kravet er nå opphevet. NRS 8 5.3.1 anbefaler å vise forslag til anvendelse av overskudd eller dekning av tap (disponeringen) i tilknytning til resultatregnskap. Dersom små foretak likevel ikke velger å vise disponeringen i tilknytning til resultatregnskapet, sies det videre: «Det følger av regnskapsloven § 7–1 annet ledd at opplysninger som er nødvendige for å bedømme foretakets stilling og resultat og som ikke fremgår av årsregnskapet for øvrig, skal gis i note. Dersom disponeringen ikke vises i tilknytning til resultatregnskapet, bør ledelsen vurdere om det er nødvendig å vise egenkapitalnote.» I et selskap hvor eneste endring i egenkapitalen er årets resultat og det ikke er gjort andre EK-transaksjoner gjennom året, antas det ikke å være nødvendig å vise disponeringen for at en bruker skal kunne forstå regnskapet.

Fortsatt drift og små foretak

Regnskapsloven har fått en ny § 7–46 som krever at dersom det er usikkerhet om fortsatt drift, skal små foretak opplyse om usikkerheten i note. Kravet medfører reelt sett ikke noe nytt og har vært innfortolket i loven allerede over lengre tid.

Det er ingen krav om at små foretak positivt må bekrefte at forutsetningen om fortsatt drift er lagt til grunn i note til årsregnskapet. NRS 8 punkt 8.13 henviser imidlertid til at regnskapsloven § 7–1 annet ledd krever at opplysninger som er nødvendige for å bedømme foretakets stilling og resultat og som ikke fremgår av årsregnskapet for øvrig, skal gis i note. Det kan være behov for tilleggsopplysninger også i tilfeller hvor ledelsen vurderer at det ikke er usikkerhet om fortsatt drift. Det kan være tilfelle dersom det finnes indikasjoner om at det foreligger usikkerhet om fortsatt drift, for eksempel når regnskapsført egenkapital er negativ eller svak, samtidig som det foreligger andre forhold som innebærer at det ikke vurderes å være usikkerhet. Slike andre forhold kan for eksempel være garantier fra eier om tilførsel av nødvendig kapital og likviditet.

Små foretak som også er ideelle organisasjoner

Små ideelle organisasjoner har heller ikke lovpålagt plikt til å avlegge årsberetning. NRS (F) *God regnskapsskikk for ideelle organisasjoner* punkt 11.1.1, som nå er oppdatert etter lovendringen, anbefaler at små organisasjoner avlegger en skriftlig redegjørelse, som ikke nødvendigvis må tilfredsstillende innholdskravet for øvrige foretak. Behovet kan variere avhengig av

type organisasjon, regnskapsbrukere, organisasjonens størrelse mv. Eksempler på forhold det er aktuelt å omtale er: organisasjonens formål, planlagte og gjennomførte aktiviteter for oppfyllelse av organisasjonens formål, gaver og frivillig innsats av betydning som ikke er inntektsført i årsregnskapet.

Ved uenighet om årsregnskapet i små foretak

Det følger av regnskapsloven § 3–5 annet ledd at hvis en som skal underskrive årsregnskapet har innvendinger mot det, skal vedkommende underskrive med påtegnet forbehold og gi nærmere redegjørelse i årsberetningen. Om det oppstår slike situasjoner, må ikke foretaket utarbeide en årsberetning, men forbeholdet må likevel kommuniseres til brukerne. NRS 8 gir ikke føringer for hvordan en slik redegjørelse skal gis. Det er opp til den regnskapspliktige selv å avgjøre dette. Revisorforeningen har i en FAQ om spørsmålet uttalt: «Vi mener at redegjørelsen bør gis umiddelbart etter underskriften og på samme side. Om dette ikke er praktisk mulig, bør det være en henvisning fra underskriften.»

Årsberetningen for øvrige foretak

Regnskapsloven § 3–3 a tiende og ellefte ledd stiller nå krav til informasjon om likestilling og diskriminering i årsberetningen. Plikten til å redegjøre for likestilling og diskriminering i årsberetningen har sin bakgrunn i likestillings- og diskrimineringsloven § 26a.

Likestilling NRS 16 punkt 2.10.2

I årsberetningen skal det redegjøres for den faktiske tilstanden når det gjelder kjønnslikestilling. Det skal også rede-

gjøres for iverksatte og planlagte tiltak for å fremme likestilling og for å forhindre forskjellsbehandling mellom kjønnene. Redegjørelsen om likestilling har likhetstrekk med plikten til å redegjøre for arbeidsmiljøet og omfanget av omtalen må tilpasses virksomhetens størrelse. Tiltak må sees i sammenheng med aktivitetsplikten i likestillings- og diskrimineringsloven § 26. Dersom det ikke er behov for tiltak, er det ikke krav om å gi såkalt negativ bekreftelse, det vil si å opplyse om at det ikke er planlagt eller iverksatt tiltak. Rapporteringen om tiltak skal omfatte en beskrivelse av status, definisjon av målsettingen for tiltak, beskrivelse av tiltak, tidsplan for når tiltak skal gjennomføres, og omtale av hva som er oppnådd med gjennomførte tiltak.

Diskriminering NRS 16 punkt 2.10.2 for foretak med mer enn 50 ansatte

Foretak som jevnlig sysselsetter mer enn 50 ansatte, skal i tillegg redegjøre for tiltak som er iverksatt og som planlegges iverksatt for å fremme formålet i likestillings- og diskrimineringsloven når det gjelder etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk. Tiltak må sees i sammenheng med aktivitetsplikten i likestillings- og diskrimineringsloven § 26.

Styrets handleplikt når halvparten av aksjekapitalen er tapt

Bestemmelsen i aksjeloven § 3–5 om at styret har handleplikt når det antas at egenkapitalen er blitt mindre enn halvparten av aksjekapitalen, er opphevet. Omtalen av dette i NRS 16 punkt 2.8 om fortsatt drift er derfor tatt ut. Det samme gjelder øvrig omtale av aksjelovens regler om styrets handleplikt.

Konsekvenser for revisjonsberetningen

Små foretak som frivillig lager en årsberetning etter regnskapsloven, må oppfylle kravene for øvrige foretak for at revisor skal kunne uttale seg om årsberetningen i revisjonsberetningen. Dersom små foretak lager «årsberetning» som ikke oppfyller lovens krav for øvrige foretak, uttaler revisor seg kun om dette som «øvrig informasjon».

Translatørservice as

Oversettelse for næringslivet og offentlig sektor siden 1979
Bred erfaring og kompetanse
Kontakt oss på tlf. 810 33 333
eller post@translator.no